

KANCELARIA ADWOKACKA

adwokat Ewa Pawłowska

Al. Solidarności 82 lok. 8, 00 - 145 Warszawa

tel.: 501 779 078, tel./fax.: 22 620 30 30

mail: adw.pawlowska@autograf.pl

Warszawa, dnia 24 listopada 2015 roku

ODPIS

Do Trybunału Konstytucyjnego

al. Jana Chrystiana Szucha 12 A

00-918 Warszawa

SKARŻĄCY

N R

ul.

PESEL:

reprezentowany przez:

adwokata Ewę Pawłowską

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając w imieniu mojego Mocodawcy N R , którego udzielone mi pełnomocnictwo przedkładam w załączeniu, **uprzejmie wnoszę o:**

- **stwierdzenie, że art. 339 § 5 kpk** w zakresie, jakim przepis ten pozbawia pokrzywdzonego prawa do bycia poinformowanym o skierowaniu sprawy na posiedzenie celem wydania wyroku nakazowego, o którym mowa w art. 339 § 3 pkt 7 kpk i brakiem pouczenia o możliwości zakończenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy oraz złożenia wcześniej oświadczenia, o którym mowa w art. 54 § 1 kpk **jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,**
- **stwierdzenie, że art. 505 kpk** w zakresie, jakim przepis ten pozbawia pokrzywdzonego prawa do otrzymania odpisu wyroku nakazowego w związku z treścią przepisu art. 54 kpk, zgodnie z którym pokrzywdzony aż do czasu rozpoczęcia przewodu na rozprawie głównej może złożyć oświadczenie, że będzie działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego, **jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.**

UZASADNIENIE

Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę skargi konstytucyjnej

N R w dniu grudnia 2014 roku został zawiadomiony przez Prokuraturę Rejonową w P o fakcie przesłania aktu oskarżenia do Sądu Rejonowego w P Wydział V Karny, wraz z pouczeniem o tym, że pokrzywdzony, aż do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej, może złożyć oświadczenie, że będzie działał w charakterze

oskarżyciela posiłkowego (art. 54 § 1 kpk). Pokrzywdzony oczekiwał na wyznaczenie terminu rozprawy, na którym to zamierzał złożyć oświadczenie o zamiarze działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego. W dniu lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w P Wydział Karny wydał wyrok nakazowy, uznając winę oskarżonego i wymierzając stosowną karę. Pokrzywdzony nie był poinformowany przez Sąd o fakcie skierowania sprawy do rozpoznania w trybie nakazowym i dopiero w dniu marca 2015 roku w rozmowie telefonicznej z pracownikiem Sądu uzyskał informacje o fakcie wydania powyższego wyroku nakazowego. W powyższej sytuacji pokrzywdzony został skutecznie pozbawiony możliwości skorzystania z uprawnienia wynikającego z art. 54 § 1 kpk. W dniu kwietnia 2015 roku pokrzywdzony złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku nakazowego, wraz z oświadczeniem, że pokrzywdzony chce przystąpić i działać w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Sąd Rejonowy w P w odpowiedzi na powyższe, postanowieniem z dnia kwietnia 2015 roku orzekł, iż pokrzywdzony nie może brać udziału w sprawie, jako oskarżyciel posiłkowy, bowiem w myśl art. 56 § 2 kpk nie jest on osobą do tego uprawnioną. Sąd pokreślił w postanowieniu, iż pozytywne rozpoznanie wniosku pokrzywdzonego, doprowadziłoby do absurdu, dając możliwość podważania w dowolnym czasie prawomocnych wyroków. Sąd Rejonowy drugim postanowieniem z dnia kwietnia 2015 roku, stwierdził ponadto, iż pełnomocnik pokrzywdzonego jak i on sam nie są stronami w niniejszym postępowaniu, dlatego też odmawia przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego.

W dniu kwietnia 2015 roku pełnomocnik pokrzywdzonego złożył zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego z dnia lutego 2015 roku sygnalizując, iż skierowanie sprawy do rozpoznania w trybie nakazowym bez zawiadomienia pokrzywdzonego o tym, powoduje pozbawienie pokrzywdzonego możliwości skorzystania z uprawnienia wynikającego z art. 54 § 1 kpk, które to *de facto* staje się wtedy iluzoryczne, a co więcej zdaje się być niezgodne Konstytucją.

Sąd Okręgowy w W postanowienie z dnia sierpnia 2015 roku utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w P , podkreślając, iż literalna wykładnia art. 506 § 1 i 505 kpk prowadzi do przyjęcia, iż tylko oskarżonemu i oskarżycielowi przysługuje prawo do wniesienia sprzeciwu, gdzie pokrzywdzony nie uzyskał wymaganego statusu oskarżyciela posiłkowego w wymaganym czasie tj. do dnia wydania wyroku zaocznego.

Dowód:

- *poświadczony odpis zawiadomienia z dn. .12.2014 r.,*
- *poświadczony odpis wyroku nakazowego z dn. .02.2015 r.,*
- *poświadczony odpis wniosku i oświadczenia z dn. .02.2015 r.,*
- *poświadczony odpis postanowienia z dn. .04.2015 r.,*
- *poświadczony odpis zażalenia z dn. .04.2015 r.,*
- *poświadczony odpis postanowienia z dn. .08.2015 r.*

Powyższe postanowienie nie podlega dalszej procedurze odwoławczej, dlatego też stwierdzić należy, iż skarżący wyczerpał wszystkie środki zaskarżenia, co uzasadnia podstawę do złożenia niniejszej skargi. W sprawie nie wnoszono także nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Ocena prawna niekonstytucyjności wskazanych przepisów

W przekonaniu skarżącego, w niniejszej sprawie, przez analogię odnieść się można do unormowań zawartych w orzeczeniu wydanym w sprawie o sygn. SK 22/13, w której Trybunał Konstytucyjny w dniu 30 września 2014 roku orzekł o niekonstytucyjności art. 339 § 5 w związku z art. 54 § 1 kpk w zakresie, w jakim nie zapewnia pokrzywdzonemu możliwości wzięcia udziału w posiedzeniach Sądu dotyczących umorzenia postępowania przed rozprawą, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 1 kpk. Tożsamość tych spraw pokrywa się w podobieństwie stanu faktycznego, oraz dotyka tego samego zagadnienia prawnego związanego z pozbawieniem pokrzywdzonego realnego prawa do występowania w postępowaniu karnym w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Aktualnie pozostają więc wszystkie wnioski i rozważania przedstawionego orzeczenia, z których jasno wynika, iż interes pokrzywdzonego jest i powinien być chroniony w podobny stopniu, jak chronione są prawa oskarżonego w procesie karnym. Z tego założenia wynika więc, że art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje każdemu, a więc także pokrzywdzonemu, prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpoznania sprawy. Trybunał Konstytucyjny w wyroku o sygn. SK 28/10 przesądził także, że pokrzywdzony może zostać uznany za szczególnego rodzaju podmiot objęty odpowiednimi gwarancjami wynikającymi z konstytucyjnego prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły Sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji). W sprawie SK 22/13 Trybunał uznał także, że **postępowanie przed Sądem w sprawie karnej, w którym nie zostały zagwarantowane niezbędne prawa pokrzywdzonego, nie spełnia konstytucyjnego wymogu sprawiedliwości proceduralnej wynikającego z art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także podniósł, iż wymogi sprawiedliwej procedury wynikają zarówno z zasady państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji, jak i w art. 45 ust. 1 Konstytucji, obejmując każdy etap postępowania przed Sądem w sprawie karnej.**

Punktem wyjścia i istotą w niniejszej sprawie jest konieczność odpowiedzenia na pytanie, czy pokrzywdzony może skorzystać ze swojego prawa do wyrażenia woli, co do chęci występowania w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego i tym samym zrealizować powyżej wspomniane podstawowe konstytucyjne prawo związane z dostępem każdego do Sądu lub wymiaru sprawiedliwości. Wobec unormowań zawartych w art. 45 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji, z których wynika gwarancja i ochrona praw także dla pokrzywdzonego w procesie karnym, stwierdzić należy, że obecny kształt przepisów procedury karnej tj. art. 505 kpk, skutecznie pozbawia pokrzywdzonego możliwości skorzystania z dobrodziejstwa po pierwsze, z prawa do informacji o

samym przebiegu sprawy i po drugie łączącego się tą informacją możliwością świadomego wyrażenia przez pokrzywdzonego woli o przystąpieniu do sprawy w charakterze oskarżyciela posiłkowego w trybie art. 54 § 1 kpk.

Zwrócić należy uwagę, iż pokrzywdzony dostaje tylko jedno pouczenie w chwili wniesienia przez prokuratora aktu oskarżenia do Sądu, o swoich prawach, czyli o wspomnianym już art. 54 § 1 kpk. Pokrzywdzony pozostaje w przekonaniu, że do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej, może złożyć oświadczenie, iż będzie działać jako oskarżyciel posiłkowy. Niestety w sytuacji skierowania sprawy do rozpoznania w trybie postępowania nakazowego, pokrzywdzony automatycznie zostaje pozbawiony możliwości realizowania swoich uprawnień. Konsekwencją wydania wyroku nakazowego, który zapada na posiedzeniu niejawnym bez wiedzy pokrzywdzonego, jest doręczenie jego odpisu tylko oskarżycielowi oraz oskarżonemu i jego obrońcy, wraz z pouczeniem o prawie do wniesienia sprzeciwu. Przepis art. 505 kpk niestety pozostaje w sprzeczności z art. 54 § 1 kpk i całkowicie pomija pokrzywdzonego, który ma możliwość wstrzymania się ze złożeniem oświadczenia do czasu otwarcia przewodu sądowego na rozprawie głównej.

Powyżej wskazane okoliczności, w przekonaniu skarżącego stanowią podstawę do uznania wskazanych w petitum przepisów kodeksu postępowania karnego za niezgodnych z art. 45 ust. 1 i art. 2 Konstytucji. Pokrzywdzony winien zostać zawiadomiony przez Sąd w trybie art. 339 § 5 kpk o skierowaniu sprawy na posiedzenie celem wydania wyroku nakazowego wraz z pouczeniem o możliwości zakończenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy i ewentualnej konieczności wcześniejszego złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 54 § 1 kpk. Co więcej przepis art. 505 kpk nie zawiera zobowiązania do doręczenia odpisu wyroku nakazowego pokrzywdzonemu, co również powoduje pozbawienie go możliwości występowania w sprawie i realizowania kodeksowych uprawnień.

Wnioski

Niniejsza sprawa daje jednoznacznie wyraz temu, iż przepisy procedury karnej w zakresie opisanym powyżej ograniczają podstawowe prawa pokrzywdzonego do występowania w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Przepisy te pozostają w sprzeczności ze standardem demokratycznego państwa prawnego i dostępem każdego do Sądów, prawa do skutecznego środka odwoławczego przed Sądem i rzetelnego procesu sądowego (art. 47 Karty Praw Podstawowych UE). Wobec powyższego, uprzejmie wnoszę jak na wstępie.

Ewa Pawłowska
advokat

W załączeniu:

- pełnomocnictwo z dn. .09.2015 r.,
- poświadczony odpis zawiadomienia z dn. .12.2014 r.,
- poświadczony odpis wyroku nakazowego z dn. .02.2015 r.,
- poświadczony odpis wniosku i oświadczenia z dn. .02.2015 r.,
- poświadczony odpis postanowienia z dn. .04.2015 r.,
- poświadczony odpis zażalenia z dn. .04.2015 r.,
- poświadczony odpis postanowienia z dn. .08.2015 r.,
- 5 odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.